

RAN-2503000505035001

T. Y. B.Sc. (Sem. - V) Examination October - 2025
Zoology - ZO-MJ-503 : Bhartiya Gyan Parampara - I

Time: 1 Hours]

[Total Marks: 25

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book.
- (2) પ્રશ્ન નંબર 1 ફરજિયાત છે.
All the questions are compulsory.
- (3) જરૂર જણાય ત્યાં નામનિર્દેશવાળી આકૃતિ દોરો.
Draw neat and labeled diagrams if necessary.
- (4) જમણી બાજુ પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
Digits to the right side indicates full marks of the question.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર. 1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે પાંચના ટૂંકમાં જવાબ આપો.

(05)

1. ચરક સંહિતા કોણે લખી હતી?
2. કયો પ્રાચીન ગ્રંથ શલ્ય ચિકિત્સા અને દવા સાથે સંકળાયેલો છે?
3. ઉદભિજ્જનો અર્થ શું થાય છે?
4. દૂધ ઉત્પાદક પ્રાણીઓનો સમાવેશ કયા વર્ગમાં થાય છે?
5. પંચગવ્ય એટલે શું?
6. ગવોપનિષદ કોણે શીખવ્યું હતું?
7. દ્વિ-લેટુક પશુ જાતિનું ઉદાહરણ આપો.

પ્ર. 2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ના જવાબ આપો.

(10)

- પ્ર. 2. અ.** સવિસ્તાર માહિતી આપો. વેદ, ઉપનિષદ અને સંહિતાના સંદર્ભમાં પ્રાચીન ભારતમાં પ્રાણી વિજ્ઞાનનો વિકાસ.
- બ. વર્ણવો : ભારતીય પરંપરામાં પરસ્પારિક જોડાણની સંકલ્પના અને પ્રાણીશાસ્ત્ર સાથે તેની સુસંગતતા.
- ક. સવિસ્તાર વર્ણન કરો. વેદોમાં ઉલ્લેખિત પ્રાણીઓના વિવિધ વર્ગો અને માનવ જીવનમાં તેમનું મહત્વ.

પ્ર. 3. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે ના જવાબ આપો.

(10)

- પ્ર. 3. અ.** સવિસ્તાર માહિતી આપો. ભારતીય કૃષિમાં દુષ્કાળ પ્રતિરોધક પશુ જાતિઓનું મહત્વ.
- બ. વર્ણવો : ભારતીય પરંપરામાં ગાયનું પર્યાવરણ અને કૃષિના સંદર્ભમાં મહત્વ.
- ક. સવિસ્તાર વર્ણન કરો: જૈવિક ખેતી, જમીન વ્યવસ્થાપન અને જીવાત નિયંત્રણમાં ગાયોનું યોગદાન.

ENGLISH VERSION

Q. 1. Answer in brief ANY FIVE of the following:

(05)

1. Who wrote Charaka Samhita?
2. Which ancient text is associated with surgery and medicine?
3. What is the meaning of Udbhijja?
4. Which Varga includes milk producing animals?

5. What is Panchagavya?
6. Who taught Gavopaniṣad?
7. Give an example of a dual-purpose cattle breed.

Q. 2. Answer ANY TWO of the following: (10)

- A. Write detailed note on: Development of animal science in ancient India with reference to Vedas, Upanishads and Samhitas.
- B. Explain: Concept of inter connectedness in Indian tradition & its relevance to zoology.
- C. Describe: Different Vargas of animals mentioned in Vedas & their importance in human life.

Q. 3. Answer ANY TWO of the following: (10)

- A. Write detailed note on: Importance of drought resistant cattle breeds in Indian agriculture.
 - B. Explain: Ecological & agricultural importance of cows in Indian tradition
 - C. Describe: Contribution of cows to organic farming, soil management & pest control.
-